

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PREDUZEĆA ZA KOMUNALNE I ZANATSKE USLUGE „RAD“ LUKAVAC

za 2018. godinu

Broj: 01-02-09-14-4-1973-6/18

Sarajevo, septembar 2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	8
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	9
6.1	BILANS USPJEHA	9
6.1.1	Prihodi	9
6.1.1.1	Poslovni prihodi	10
6.1.1.2	Finansijski prihodi	10
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobiti	10
6.1.1.4	Prihodi iz osnove promjene računovodstvenih politika i ispravke neznačajnih grešaka	10
6.1.2	Rashodi	11
6.1.2.1	Poslovni rashodi	11
6.1.2.2	Finansijski rashodi	13
6.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	13
6.1.2.4	Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	13
6.1.3	Finansijski rezultat	13
6.2	BILANS STANJA	13
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	13
6.2.2	Tekuća sredstva	15
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	15
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	16
6.2.3	Kapital	17
6.2.4	Obaveze i rezervisanja	18
6.2.4.1	Dugoročne obaveze i rezervisanja	18
6.2.4.2	Kratkoročne obaveze	19
6.2.4.3	Pasivna vremenska razgraničenja	20
6.2.5	Popis sredstava i obaveza	21
6.2.6	Vanbilansna evidencija	21
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	21
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	21
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	22
7.	JAVNE NABAVKE	22
8.	SUDSKI SPOROVI	23
9.	KOMENTAR	23
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	24
	<i>Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine</i>	<i>25</i>
	<i>Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine</i>	<i>27</i>
	<i>Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine (Indirektna metoda)</i>	<i>28</i>
	<i>Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2018. godine</i>	<i>30</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća za komunalne i zanatske usluge „Rad“ Lukavac (u daljem tekstu: Preduzeće)** koji obuhvataju: Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji Preduzeća ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Preduzeća na 31. 12. 2018. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nije izvršena procjena naplativosti, a ni ispravka vrijednosti dugoročnih potraživanja u iznosu od 677.043 KM do visine naplativosti, kako je definisano MRS-om 39 – Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi obračunskog perioda potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen. Efekte na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati (tačka 6.2.1 Izvještaja);
2. Nije izvršena ispravka potraživanja na teret rashoda perioda za sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 2.960.874 KM i za tekuća potraživanja koja nisu naplaćena u periodu dužem od 12 mjeseci od datuma dospijea u iznosu od 434.725 KM, što nije u skladu sa tačkama 33, 37. i 85. MSFI-ja – Okvir za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi perioda potcijenjeni za 3.395.599 KM, a za isti iznos finansijski rezultat i potraživanja precijenjeni (tačka 6.2.2.3 Izvještaja);
3. Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava nije izvršila procjenu sposobnosti Preduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu, u skladu sa tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (tačka 6.5 Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Preduzeća u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Preduzeća je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Preduzeća da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Preduzeće ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Preduzeće.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Preduzeća;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena kao i povezanih objava izvršenih od strane rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove, zasnovano na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Preduzeća da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Preduzeće prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorovom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba izvijestiti u našem izvještaju nezavisnog revizora, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća za komunalne i zanatske usluge „Rad“ Lukavac za 2018. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Preduzeća za 2018. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom:

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Ukupne dospjele neizmirene obaveze po osnovu poreza i doprinosa na i iz plaća iskazane su u iznosu od 1.144.601 KM, a najvećim dijelom se odnose na 2018. godinu (933.814 KM). Preduzeće ne izmiruje navedene obaveze u skladu sa odredbama člana 27. Zakona o porezu na dohodak, člana 11. Zakona o doprinosima i njihovim provedbenim propisima i člana 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH (tačka 6.2.4.2 Izvještaja);**
2. **Preduzeće nije izmirilo obaveze za posebne vodne naknade za korištenje voda u iznosu od 189.995 KM, od čega se na 2018. godinu odnosi 31.366 KM, što nije u skladu sa članom 170. Zakona o vodama i poglavljem III, tačka 12. Pravilnika o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu podmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada (tačka 6.2.4.2 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 – Standardom za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Preduzeća u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

Preduzeće nabavlja vodu za potrebe vodoopskrbe građana i ostalih korisnika u Općini Lukavac od „Global ispat koksna industrija“ d.o.o. Lukavac (GIKIL) bez važećeg ugovora o nabavci. Naime, ranije zaključeni Ugovor broj 1/13, između Preduzeća i GIKIL-a istekao je 31. 12. 2013. godine, a njime je bila utvrđena cijena isporučene vode. Navedenim Ugovorom bilo je regulisano i to da može doći do promjene cijene vode, na zahtjev jedne od potpisnica Ugovora, s tim da će se zajednički utvrditi nova cijena, odrediti datum od kada se primjenjuje, te navedene izmjene Ugovora regulisati Aneksom, koji mora biti prihvaćen i potpisan od predstavnika objiju ugovornih strana. Međutim, GIKIL je 30. 6. 2014. godine jednostrano povećao cijenu vode za 47,15%, koju Preduzeće nije prihvatilo.

Preduzeće je od Općinskog vijeća zatražilo da se očituje o jednostranoj promjeni cijene vode i da da saglasnost na eventualno povećanje cijene vode prema krajnjim korisnicima. Općinsko vijeće se nije odredilo prema povećanju nabavne cijene vode od GIKIL-a, niti prihvatilo zahtjev za povećanje cijene vode prema krajnjim korisnicima.

Nabavku vode Preduzeće iskazuje u svojim knjigovodstvenim evidencijama po cijenama iz Ugovora iz 2013. godine, a isporuke krajnjim korisnicima vrši u skladu sa važećom cijenom odobrenom od Općinskog vijeća 2003. godine (tačke 6.1.2.1 i 6.2.4.2 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Preduzeća je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Preduzeća, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 3. 9. 2019. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriteriji za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona;
- Zakon o vodama FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno preduzeće za komunalne i zanatske usluge „Rad“ Lukavac osnovao je Narodni odbor Opštine Lukavac 12. 3. 1962. godine pod nazivom „Komunalno preduzeće Lukavac“, preduzeće za komunalne poslove. Današnje Preduzeće nastalo je odlukom Skupštine Opštine Lukavac od 27. 12. 1989. godine, u sudski registar Osnovnog suda udruženog rada u Tuzli upisano je rješenjem od 28. 12. 1989. godine. Rješenjem o izmjenama podataka kod Općinskog suda u Tuzli, od 6. 2. 2019. godine, izvršen je upis podataka od značaja za pravni promet i od tada Preduzeće posluje pod nazivom Javno preduzeće za komunalne i zanatske usluge „Rad“ d.o.o. Lukavac.

Osnovni kapital Preduzeća, prema aktuelnom Izvodu iz sudskog registra, iznosi 4.134.140 KM, a 100% vlasnik je Općina Lukavac

Osnovna djelatnost je sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom, a Preduzeće se bavi i distribucijom toplotne energije, održavanjem čistoće, javnih površina i javne rasvjete, odvozom smeća, održavanjem gradskog groblja, zimskim održavanjem puteva, poslovima upraviteljstva, uslugama održavanja i popravke mehanizacije i vozila.

Organizacijsku strukturu, prema Statutu čine:

- Radna jedinica Komunalne usluge i vodovod i toplifikacija
- Radna jedinica Građevinska operativa i Autoservis
- Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove
- Služba za finansijsko-ekonomske i planske poslove

Prema Statutu Preduzeća, koji nije usaglašen sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, **organi upravljanja** su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor Preduzeća u periodu od 3. 1. 2018. godine do 3. 4. 2018. godine bio je u sastavu: Samir Grahić, predsjednik, i članovi: Elvis Garagić, Irfan Halilagić, Melisa Mujankić i Maida Kadirić. Općinsko vijeće je za period od 11. 6. 2018. godine do 11. 9. 2018. godine imenovalo privremeni Nadzorni odbor u sastavu: Damir Halilagić, predsjednik, i članovi: Asidin Ćosikić, Admir Osmanović, Dževad Aljukić i Anel Osmanović.

Direktor Preduzeća je Nehrudin Osmić, imenovan 3. 9. 2018. godine na period od četiri godine.

U Preduzeću je 31. 12. 2018. godine bilo 166 zaposlenih.

Sjedište Preduzeća je u Lukavcu, Partizanski put bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Preduzeća za 2018. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od oktobra 2018. godine do maja 2019. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Preduzeća. Reviziju finansijskih izvještaja Preduzeća za 2018. godinu radila je Revizija „Hasičević“ iz Gračanice i dato je mišljenje sa rezervom.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Rukovodstvo Preduzeća je odgovorno za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka, na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Kada su u pitanju interni akti i uređenje internih postupaka, procedura i kontrola, donesen je određen broj internih akata, a **Statut Društva donesen je 1997. godine i nije usaglašen sa Zakonom o privrednim društvima, koji članom 372. propisuje obavezu usklađivanja oblika, firme, osnovnog kapitala i Statuta sa ovim Zakonom.** Ključni problemi poslovanja vezani su za dugogodišnje procese oko provođenja/poništenja privatizacije, utvrđivanja vrijednosti/revizija kapitala i isknjižavanja sredstava u općoj upotrebi. Kantonalna agencija za privatizaciju Tuzlanskog kantona je rješenjem od 17. 12. 2015. godine (pravosnažno od 12. 12. 2017. godine), proglasila ništavnim Rješenje o odobrenju programa privatizacije i početnog bilansa od 1. 9. 2000. godine, te su naložena potrebna usklađivanja i upis istih kod sudskog registra. U konačnici je kod Općinskog suda u Tuzli izvršen upis usklađivanja statusa i oblika organizovanja sa Zakonom o javnim preduzećima i Zakonom o privrednim društvima, utvrđivanje osnivača, visine osnovnog kapitala, te druga potrebna usklađivanja. Od 6. 2. 2019. godine Preduzeće je registrovano kao društvo ograničene odgovornosti, 100% osnivač Općina Lukavac, a osnovni upisani kapital iznosi 4.134.140 KM.

Prema članu 14. Statuta, organi upravljanja su Upravni odbor i direktor. **Tokom 2018. godine Upravni odbor je obavljao poslove iz nadležnosti samo u periodu februar-mart. Nakon toga, iako po Statutu ne postoji kao organ upravljanja Preduzeća, imenovan je privremeni Nadzorni odbor na period od tri mjeseca.** Isti je obavljao aktivnosti u periodu juni-septembar i tokom mandata na koji je imenovan, pored ostalog, razmatrao je polugodišnji izvještaj i imenovao direktora Preduzeća. Nakon isteka perioda na koji je imenovan ovaj Nadzorni odbor, Općinsko vijeće nije imenovalo nove organe upravljanja sve do registracije Preduzeća kao društva ograničene odgovornosti u februaru 2019. godine.

Prema navedenom, poslovanje i organizacija rada dugi niz godina nije bila usklađena sa Zakonom o privrednim društvima¹ i sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH² i nisu bili uspostavljeni organi upravljanja i rukovođenja u skladu sa ovim zakonima: Skupština, Nadzorni odbor, te Odbor za reviziju. Rad organa upravljanja se nije obavljao u kontinuitetu, što je imalo uticaja na aktivnosti Preduzeća i izvršavanje javnih usluga koje su mu date u nadležnost.

Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama iz 2010. godine procesi poslovanja nisu uređeni i prilagođeni specifičnostima Preduzeća, niti su donesena druga interna pravila i procedure koje bi detaljno uredile kontrolno okruženje, procijenile rizike, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu uspješnosti postavljenih kontrola. **Izmjene i dopune Pravilnika iz 2014. godine propisuju da se svake poslovne godine sva utužena potraživanja prenose na sumnjiva i sporna potraživanja, a na teret rashoda se otpisuju potraživanja koja, po procjeni uprave, nisu naplativa, kao i potraživanja utvrđena pravosnažnom sudskom odlukom, što nije u skladu sa MRS-om 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i**

¹ „Sl. novine FBiH“ broj 23/99 sa izmjenama i dopunama, za period do 23.12.2015. godine i „Sl. novine FBiH“ broj 81/15 za period od 23.12.2015. godine

² „Sl. novine FBiH“ broj 08/05, 81/08, 22/09 i 109/12

mjerjenje. Isti definiše da se ispravka vrijednosti potraživanja na teret rashoda perioda vrši do njihovog procijenjenog iznosa naplativosti.

Tokom 2018. godine u radni odnos je putem javnog oglašavanja primljeno devet uposlenika, a za šest uposlenika je prestao radni odnos po različitim osnovama. Na dan 31. 12. 2018. u Preduzeću je bilo 166 uposlenih, od čega 156 po ugovorima na neodređeno, a deset po ugovorima na određeno vrijeme.

Uočeni su propusti vezano za sistem internih kontrola, koji ukazuju na to da kontrole nisu zadovoljavajuće u dijelu: usklađivanja vrijednosti potraživanja od kupaca koja nisu naplaćena u periodu dospjeća i dugoročnih potraživanja, procjenjivanja vrijednosti zaliha, redovnog izmirivanja poreza, doprinosa i naknada, rezervisanja po potencijalnim obavezama, vršenja redovnog godišnjeg popisa, provođenja postupaka javnih nabavki.

Sve navedeno potvrđuje da u Preduzeću nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola u skladu sa važećim propisima.

Za navedene nedostatke i slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izveštaja u kojima su šire obrazložene spomenute aktivnosti.

Interna revizija

Preduzeće nema uspostavljen Odjel za internu reviziju, iako je na to obavezno prema članu 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Preduzeće samo angažira nezavisnog revizora koji revidira finansijske izvještaje.

Preporuke:

- *interne akte usaglasiti sa važećim zakonskim propisima i donijeti ostale akte i procedure koje će osigurati nadzor u svim procesima poslovanja Preduzeća, u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola;*
- *u saradnji sa osnivačem intenzivirati aktivnosti na uspostavi svih organa upravljanja te Odjela za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Trogodišnji plan poslovanja za period 2018-2020. godine i Plan poslovanja za 2018. godinu doneseni su u januaru 2018. godine, a Upravni odbor ih je usvojio 1. 2. 2018. godine. Iako su više puta predlagani za razmatranje i usvajanje na sjednicama, Općinsko vijeće Lukavac ih je usvojilo tek 29. 1. 2019. godine. Trogodišnji plan poslovanja obuhvata planirane prihode, rashode, poslovni rezultat i plan kapitalnih investicija, a godišnji plan sadrži: finansijski plan, plan fizičkog obima i plan nabavki. Osnova za izradu godišnjeg plana su finansijski i fizički pokazatelji ostvareni prethodne godine, kao i predviđanje poslovnih kretanja u narednom periodu.

U okviru Trogodišnjeg plana, kapitalne investicije za 2018. godinu planirane su iz vlastitih sredstva u iznosu od 330.000 KM, a realizovane su samo 49.195 KM, u čemu su i one koje nisu bile planirane. Od planiranih investicija, djelimično je izvršena nabavka računarske opreme, dok druge planirane investicije (nabavka vozila i priključaka za traktor, asfaltiranje kruga Preduzeća) nisu realizovane.

Planom predviđene kategorije ostvarene u sljedećim iznosima:

KM						
R. br.	Pozicija	Ostvareno: 2017. godina	Plan: 2018. godina	Ostvareno: 2018. godina	Indeks (5/3)X100	Indeks (5/4)X100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	6.512.006	6.609.466	6.411.990	98	97
II	Rashodi	6.446.176	6.598.093	6.408.939	99	97
III	Dobit prije poreza (I-II)	65.830	11.373	3.051	5	27

Ukupno ostvareni prihodi u 2018. godini iskazani su u iznosu od 6.411.990 KM, što je u odnosu na planirane manje za 197.476 KM, a u odnosu na prethodnu godinu za 100.016 KM. Ukupno ostvareni rashodi

iskazani su u iznosu od 6.408.939 KM i manji su u odnosu na plan za 189.154 KM, a u odnosu na prethodnu godinu za 37.237 KM. Dobit prije poreza od 3.051 KM je značajno manja od ostvarene dobiti prethodne godine, u kojoj je ostvareno 62.779 KM.

Izveštaj o radu i Izveštaj o poslovanju Preduzeća za 2018. godinu usvojeni su Odlukama Nadzornog odbora od 13. 3. 2019. godine, a Općinsko vijeće Lukavac je iste usvojilo 29. 5. 2019. godine.

Preduzeće je godišnje finansijske izvještaje sačinilo i u propisanom roku dostavilo nadležnoj Finansijsko-informatičkoj agenciji.

Trogodišnji plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je obaveza propisana članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Preporuke:

- **Trogodišnji plan poslovanja sačinjavati tako da bude osnova poslovnih djelatnosti Preduzeća za period za koji se donosi, a u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH;**
- **Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu sa odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su kako slijedi:

	1. 1. - 31. 12. 2018.	1. 1. - 31. 12. 2017.
PRIHODI	6.411.990	6.512.006
Poslovni prihodi	5.973.365	5.864.123
Prihodi od prodaje učinaka	5.720.784	5.502.831
Prihodi aktiviranja robe i učinaka	6.660	5.161
Ostali poslovni prihodi	245.921	356.131
Finansijski prihodi	13.336	89.079
Ostali prihodi i dobiti	94.533	190.757
Prihodi od isp. grešaka ranijeg perioda	330.756	368.047

Prihodi od prodaje i pruženih usluga priznaju se prilikom isporuke proizvoda i izvršenja usluga. Prihodi od usluga su prikazani po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za popuste, povrate i poreze na dodatnu vrijednost. Sredstva primljena od državnih organa su u izvještaju o finansijskom položaju iskazana kao odloženi prihodi u okviru dugoročnih obaveza. Ukidanje odloženih prihoda vrši se unosenjem u prihode tekuće godine u visini obračunate godišnje amortizacije materijalne imovine, nabavljene iz ustupljenih sredstava.

Odlukom o komunalnim djelatnostima, poslovi obavljanja komunalnih usluga na području Općine Lukavac povjereni su Preduzeću.³ U skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona,⁴ cijenu komunalne usluge i način plaćanja određuje davalac komunalne usluge, uz prethodnu saglasnost Općinskog vijeća. Na osnovu navedenog, cijene usluga su:

- vodosnabdijevanje: domaćinstva 0,89 KM/m³ sa PDV-om, privreda i poslovni prostori 2,33 KM/m³ sa PDV-om, a održavanje vodomjera 2-10 KM, zavisno od veličine;
- kanalizacija: privreda 0,60 KM + PDV, domaćinstva i javne ustanove 0,29 KM + PDV;
- odvoz komunalnog otpada: domaćinstva 7,90 KM sa PDV-om, pravna lica i samostalni privrednici u rasponu 10-80 KM zavisno od vrste, količine, zapremine i dr.;

³ „Sl. glasnik Općine Lukavac“, broj 02/07, 06/10

⁴ „Sl. novine Tuzlanskog kantona“, broj 11/05

- isporuka toplotne energije: domaćinstva i javne ustanove 1,89 KM/m² sa PDV-om, javne ustanove koje se finansiraju iz Budžeta Vlade Tuzlanskog kantona 2,36 KM/m², privreda i poslovni prostori 2,93 KM/m², a za kupce sa ugrađenim mjeracima potrošnje 68,50 KM/Mwh.

Za obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja javnih površina, Preduzeće je sa Općinom Lukavac zaključilo godišnji ugovor kojim je, na osnovu Programa obavljanja ovih usluga za 2018. godinu, detaljno uređeno održavanje čistoće javnih površina, uređenje parkova i dekorisanje – ukrašavanje javnih površina i svi drugi poslovi u skladu sa Programom. Istim su dati poslovi i količine, a jedinične cijene za sve navedeno utvrđene su Odlukom direktora Preduzeća od 15. 12. 2017. godine na koju je Općinsko vijeće Lukavac dalo saglasnost 3. 1. 2018. godine. Za obavljanje komunalne usluge javne rasvjete na području Općine Lukavac, koju u skladu sa Odlukom o komunalnim djelatnostima obavlja Preduzeće, za 2018. godinu nije zaključen ugovor sa Općinom Lukavac. **Potraživanja i obaveze za navedene usluge se Općinom Lukavac izmiruju se uglavnom cesijama (u cesiju je uključena i UniCredit banka), a za iste nije prezentirano da su odobrene od organa upravljanja, što nije u skladu sa članom 42. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.**

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 5.973.365 KM, što je 93% ukupnog prihoda i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 109.242 KM ili 1,9%. Poslovne prihode čine prihodi od prodaje učinaka i ostali poslovni prihodi. Prihodi se evidentiraju za neto iznos naknade po ispostavljenim mjesečnim računima.

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 5.720.784 KM, a odnose se na:

- prihode od grijanja od 2.134.900 KM, u čemu su fizička lica: 1.613.519 KM, a pravna lica: 521.380 KM, za izvršene usluge u sezoni grijanja, koja traje od oktobra do aprila;
- prihode od vodovoda i kanalizacije od 1.163.262 KM, u čemu su najveći prihodi od isporuke pitke vode: 846.114 KM, od tretmana otpadnih voda: 151.637 KM i od vodomjera: 165.511 KM;
- komunalne usluge odvoza smeća iskazane su u iznosu od 1.124.192 KM, a usluge održavanje higijene grada, po ugovoru sa Općinom Lukavac za ugovoreni obim usluga, u iznosu od 704.357 KM;
- građevinsku operativu: 161.782 KM.

Obračun vrijednosti izvršenih usluga vršio se prema utvrđenim cijenama komunalnih usluga. Ugovori o pružanju komunalne usluge, propisani članom 17. Zakona o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona, zaključivani su uglavnom za usluge koje se daju pravnim licima.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 245.921 KM. Najveći dio (100.000 KM) je subvencija iz sredstava Općine Lukavac za učešće u investiciji toplovoda, a prenos sa odloženih prihoda po osnovu donacija u sredstvima iznosi 64.492 KM i više je iskazan za 18.035 KM, s obzirom na to da pri konačnom knjiženju amortizacije za 2018. godinu nije izvršeno storniranje privremenog obračuna amortizacije.

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi u iznosu od 13.336 KM iskazani su po osnovu naplaćene kamate po osnovu obveznica za ratna potraživanja od 6.572 KM i ostalih zatezних kamata u iznosu od 6.742 KM.

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 94.533 KM i najvećim dijelom od 85.605 KM su prihodi od naplaćenih ranije otpisanih potraživanja od kupaca.

6.1.1.4 Prihodi iz osnove promjene računovodstvenih politika i ispravke neznačajnih grešaka

Prihodi iz osnove promjene računovodstvenih politika i ispravke neznačajnih grešaka iskazani su u iznosu od 330.756 KM. Na osnovu Zapisnika Komisije za pregled sumnjivih i spornih potraživanja od 22. 2. 2019. godine iskazani su prihodi od naplaćenih, a ranije otpisanih potraživanja iz 2009. i 2010. godine. Za navedeni period, za naplaćena otpisana potraživanja od kupaca fizičkih lica, nije izvršeno umanjenje ispravke

vrijednosti potraživanja od kupaca, te je izvršena ispravka greške prethodnih perioda u skladu sa MRS-om 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške.

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima rashodi su iskazani u iznosu od 6.408.939 KM, kako slijedi:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2018.	1. 1. - 31. 12. 2017.
RASHODI	6.408.939	6.446.176
Poslovni rashodi:	6.206.440	6.146.378
Nabavna vrijednost prodane robe	597	-
Materijalni troškovi	1.960.327	2.005.989
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.413.096	3.303.344
Troškovi proizvodnih usluga	48.190	55.863
Amortizacija	233.251	207.418
Nematerijalni troškovi	550.979	573.764
Finansijski rashodi	177.045	271.744
Ostali rashodi i gubici	6.714	6.867
Rashodi iz osn. promj. rač. polit. i ispr. grešaka iz ran. perioda	18.740	21.187

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 6.206.440 KM, a čine ih nabavna vrijednost prodane robe, materijalni troškovi, troškovi plaća i ostalih ličnih primanja, troškovi proizvodnih usluga, amortizacija i nematerijalni troškovi.

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.960.327 KM i odnose se na: troškove energije i goriva od 1.709.522 KM, sirovina i materijala od 177.742 KM, rezervne dijelove od 45.869 KM i otpis sitnog inventara u iznosu od 27.194 KM.

Troškovi energije i goriva su troškovi toplotne energije od 895.016 KM, vode od 543.701 KM, troškovi goriva od 153.256 KM i električne energije u iznosu od 117.548 KM.

Isporuku **toplotne energije – pare** Preduzeću vrši JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo – Podružnica Termoelektrana „Tuzla“, prema ugovorima o kupoprodaji toplinske energije zaključenim za sezonu grijanja 2017-2018. godine i 2018-2019. godine. Jedinična cijena toplotne energije iznosi 23,35 KM/MWh, bez PDV-a, s tim što se cijena može mijenjati u slučaju promjene cijene uglja i drugih kalkulativnih elemenata, a za sezonu 2017-2018. godine i u slučaju odstupanja isporučenih od ugovorenih mjesečnih količina toplotne energije. Također je ugovoreno da se cijena toplotne energije uvećava za fiksni iznos povrata investicije za ustupljeni kapacitet toplovođa, a što čini trošak Preduzeća iskazan u okviru nematerijalnih troškova.

Troškovi vode iskazani su u iznosu od 543.701 KM i odnose se na nabavke vode od „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac (GIKIL), koje se vrše bez važećeg ugovora o nabavci vode. GIKIL ispostavlja račune za isporuke vode po cijeni koju je sam jednostrano odredio i koju Preduzeće nije priznalo. Račune za isporučenu vodu Preduzeće umanjuje u visini povećanja cijene vode i za utvrđenu razliku ispostavlja knjižne obavijesti dobavljaču za vodu, GIKIL-u, koji ih ne prihvata.

Troškovi goriva, iskazani u iznosu od 153.256 KM su troškovi goriva nabavljenog od dobavljača Junuzović-kopex d.o.o. Lukavac, a na osnovu ugovora iz 2017. godine, što je detaljnije opisano u dijelu izvještaja Javne nabavke (tačka 7. Izvještaja).

Troškovi **sirovina i materijala** najvećim dijelom se odnose na utrošeni materijal za obavljanje registrovane djelatnosti, iskazan u iznosu od 166.231 KM. Za nabavljeni materijal, po dostavljenim fakturama se materijalno zadužuje skladište, a na osnovu trebovanja materijala razdužuje se skladište i iskazuje trošak.

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 3.413.096 KM i čine 55% poslovnih rashoda, a odnose se na: troškove plaća: 2.974.972 KM, ostala primanja, naknade i materijalna prava zaposlenih: 411.932 KM, naknade ostalim fizičkim licima: 13.036 KM, naknadu članovima organa upravljanja: 12.072 KM i troškove službenog putovanja zaposlenih: 1.085 KM.

Troškove plaća i naknada plaća čine neto plaće u iznosu od 1.761.499 KM, doprinosi iz plaća od 835.469 KM, doprinosi na plaće od 286.880 KM i porez na dohodak u iznosu od 91.124 KM. Obračun plaća i naknada vrši se u skladu sa Zakonom o radu,⁵ Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti komunalne privrede za teritorij FBiH⁶ i Pravilnikom o radu. Osnovna plaća utvrđena je kao proizvod koeficijenta radnog mjesta, najniže satnice od 2,31 KM i broja sati u fondu rada radnika za određeni mjesec.

Najviša neto plaća, bez poreza na dohodak, isplaćena u Preduzeću u 2018. godini je plaća direktora u iznosu od 2.952 KM, najniža 545 KM, dok je prosječna plaća na nivou Preduzeća iznosila 924 KM. Osnovna plaća direktora iznosi tri prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Preduzeću u prethodna tri mjeseca.

Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih su iskazani troškovi toplog obroka od 316.009 KM, naknade za troškove prevoza od 76.332 i ostale naknade zaposlenih (otpremnine, troškovi liječenja i naknade u slučaju smrti) u iznosu od 19.591 KM.

Naknada za topli obrok se isplaćuje u visini od 1% prosječne mjesečne neto plaće u FBiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, a shodno članu 68. Pravilnika o radu.

Naknada za troškove za prevoz na posao i sa posla se isplaćuje u novčanom iznosu prema ostvarenom broju radnih dana u mjesecu. Pravo na ovu naknadu regulisano je članom 69. Pravilnika o radu.

Ostale naknade (isplate otpremnina, bolesti, smrti) su novčane naknade isplaćene zaposlenicima na osnovu Odluka direktora. Pravo na naknadu propisano je odredbama Pravilnika o radu.

Troškovi naknada članovima Upravnog odbora su naknade članovima Upravnog odbora uvećane za obračunati porez na dohodak i doprinose. Visina mjesečne naknade, prema Odluci Upravnog odbora iz 2008. godine, za predsjednika iznosi 350 KM, a za članove 300 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima najvećim se dijelom odnose na troškove po osnovu ugovora o djelu, iskazane u iznosu od 8.633 KM. Angažovana lica obavljala su poslove stručnog nadzora zelenih površina, nadzor nad izvođenjem građevinskih radova, kao i usluge sanacije deponije.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani u iznosu od 48.190 su troškovi usluga održavanja od 22.363 KM, troškovi zakupa od 10.122 KM, reklame i sponzorstva od 9.000 KM, transportne usluge od 4.665 KM i ostale usluge u iznosu od 2.040 KM.

Troškovi usluga održavanja najvećim dijelom (16.426 KM) odnose se na iskazane troškove za usluge na održavanju radnih mašina, postrojenja, kao i angažovanja mehanizacije na deponiji smeća.

Amortizacija, iskazana u iznosu od 233.251 KM, obračunata je primjenom linearne metode otpisa vrijednosti imovine, tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe imovine Preduzeća.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 550.979 KM. Najvećim dijelom odnose se na ostale nematerijalne troškove u iznosu od 423.541 KM, od kojih su najveći **troškovi povrata investicije za ustupljeni kapacitet toplovoda Termoelektrana Tuzla – Lukavac**, koji iznose 337.960 KM. Iskazani troškovi se fakturišu na osnovu godišnjih ugovora o kupoprodaji toplotne energije, a koji proizilaze iz ugovora zaključenog 2002. godine između JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Općine Lukavac i Preduzeća. To je ustvari Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa u vezi finansiranja izgradnje, održavanja i korištenja toplovoda na dionici Termoelektrana Tuzla i Grad Lukavac, o dugoročnoj isporuci i preuzimanju toplinske energije, elemenata za utvrđivanje cijene toplinske energije, uslova i načina plaćanja isporučene toplinske energije, te o međusobnim odnosima u isporuci toplinske energije u grejnoj sezoni 2002-2003. godine. **Vežano za realizaciju po odredbama navedenog ugovora, Preduzeće je u periodu njegove važnosti izdvojilo cca šest miliona KM, a članom 5. ugovora je definisano da „povrat investicije ne podrazumijeva i promjenu titulara prava vlasništva nad toplovodom, što znači da Elektroprivreda BiH i nakon izvršenog povrata investicije ostaje vlasnikom izgrađenog toplovoda.“ Vežano finansijski aspekt realizaciju navedenog ugovora, postoje neusaglašeni stavovi Preduzeća i Općine Lukavac u pogledu plaćanja povrata investicije.**

Preostali iznos iskazanih nematerijalnih troškova se odnosi na ostale troškove od 38.328 KM, troškove postupka prisilne naplate od 27.651 KM, koji su nastali zbog kašnjenja u plaćanju poreza na dodatnu vrijednost, troškove registracije vozila od 13.095 KM i troškove podjele računa za centralno grijanje od 6.506 KM.

⁵ „Sl. novine FBiH“, broj 26/16 i 89/18

⁶ „Sl. novine FBiH“, broj 79/16

U okviru nematerijalnih troškova iskazani su i troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravnog lica u iznosu od 40.811 KM, neproizvodne usluge od 35.568 KM, poštanske i telekomunikacijske usluge od 24.715 KM, premije osiguranja od 16.092 KM, platni promet od 8.150 KM i reprezentaciju u iznosu od 2.102 KM.

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 177.045 KM, a odnose na kamate po kreditima i plaćene kamate zbog kašnjenja plaćanja javnih prihoda i obaveza prema dobavljačima u iznosu od 169.568 KM i negativne kursne razlike po kreditu u iznosu od 7.477 KM. U okviru iskazanog **troška kamata**, dio od 53.495 KM su kamate za neblagovremeno izmirenje obaveza dobavljačima, od čega se 39.887 KM odnosi na kamate JP Elektroprivrede BiH d.d. Sarajevo, zbog kašnjenja plaćanja isporučene pare. Značajni su izdaci za kamate po osnovu dugoročnog kredita, iskazane u iznosu od 45.979 KM, kamate po Sporazumu sa Poreznom upravom FBiH, zbog kašnjenja u izmirenju obaveza po osnovu poreza i doprinosa od 32.568 KM i kamate po dugu za Termoelektranu Tuzla u iznosu od 18.533 KM.

6.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici, iskazani u iznosu od 6.714 KM odnose se na troškove sudskih sporova, izdatke za humanitarne i kulturne namjene i kazne za privredne presteupe.

6.1.2.4 Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina

Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravke od 18.740 KM su plaćeni doprinosi za penzionisane radnike.

6.1.3 Finansijski rezultat

Preduzeće je u finansijskim izvještajima za 2018. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat – neto dobit od 3.051 KM.

Ne može se potvrditi tačnost iskazanog finansijskog rezultata, s obzirom na to da Preduzeće nije:

- izvršilo ispravku vrijednosti nenaplaćenih dugoročnih potraživanja od kupaca i nisu iskazani rashodi po tom osnovu (tačke 6.2.1 i 6.2.2.3 Izvještaja);
- evidentiralo sve rashode perioda (tačke 6.1.2.1 Izvještaja).
- izvršilo rezervisanja za potencijalne obaveze (tačka 8. Izvještaja).

Odlukom Uprave Društva od 28. 2. 2019. godine, dobit nakon oporezivanja za 2018. godinu u iznosu od 3.051 KM iskazuje se kao neraspoređena dobit izvještajne godine. Nadzorni odbor je Odluku usvojio 15. 3. 2019. godine u okviru Izvještaja o poslovanju za 2018. godinu.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Stalna sredstva i dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 4.928.719 KM. Struktura stalnih sredstava na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	4.928.719	5.168.870
Nematerijalna sredstva	26.172	26.664
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.908.276	4.095.216
Ostala (specifična materijalna sredstva)	3.377	-
Dugoročni finansijski plasmani	262.885	262.885
Dugoročna potraživanja	677.043	714.605

Nematerijalna sredstva na 31. 12. 2018. godine, iskazana su u sadašnjoj vrijednosti od 26.172 KM (nabavna vrijednost od 59.645 KM i otpisana vrijednost od 33.472 KM) i odnose se na softvere u iznosu od 23.761 KM i ulaganja u iznosu od 2.412 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju upravnu zgradu i radionice, uređaje i instalacije, kancelarijsku opremu i transportna sredstva. Nakon početnog priznavanja po trošku nabavke, iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja. Vrijednost, struktura i promjene nekretnina, postrojenja i opreme iskazane su u sljedećoj tabeli:

Rd. br.	Opis	Zemljišta	Zgrade	Postrojenja i oprema	Alati, namj.	Transportna sredstva	Sred. u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Nabavna vrijednost							
	na dan 1. 1. 2018.	29.362	5.880.468	2.389.362	1.037.811	1.499.610	190	10.836.613
	- direktna povećanja u 2018. godini		8.202	30.688	111	7.794		46.796
	- prenos sa pripreme							
	- otuđenje i rashodovanje				(977)			(977)
	- ostalo							
	na dan 31. 12. 2018.	29.362	5.888.670	2.420.050	1.036.945	1.507.404	190	10.882.431
	Ispravka vrijednosti							
	na dan 1. 1. 2018.		3.089.652	1.426.888	1.001.019	1.224.027		6.741.587
	- amortizacija		59.900	99.432	7.717	65.710		232.759
	- otuđenje i rashodovanje			(2.227)	2.227			
	na dan 31. 12. 2018.		3.149.552	1.524.094	1.010.962	1.289.737		6.974.345
	Sadašnja vrijednost							
	na dan 1. 1. 2018.	29.362	2.790.816	962.474	36.792	275.582	190	4.095.216
	na dan 31. 12. 2018.	29.362	2.739.118	895.956	25.982	217.667	190	3.908.275

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po sadašnjoj vrijednosti od 3.908.275 KM. Povećanje ovih sredstava u iznosu 46.796 KM, najvećim dijelom od 27.188 KM se odnosi na nabavku opreme, dok je ulaganje na objektima 11.705 KM.

Preduzeće je na osnovu Rješenja Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj: 01-714/2015 od 17. 12. 2015. godine, koje je postalo pravosnažno 12. 12. 2017. godine, izvršilo isknjiženje javnih dobara iz knjigovodstvenih evidencija, a koja su činila sastavni dio ukupnih stalnih sredstava i kapitala Preduzeća po Početnom bilansu na 31. 12. 1999. godine. Preduzeće koristi isknjižena javna dobra koja su mu data na upravljanje za sticanje prihoda, ali status korištenja javnih dobara i dobara u općoj upotrebi nije riješen, jer sa vlasnikom javnih dobara, Općinom Lukavac, nije potpisan Ugovor o međusobnim pravima i obavezama vezano za korištenja javnih dobara. U finansijskim izvještajima za 2018. godinu nisu izvršena rezervisanja rashoda za eventualne naknadno obračunate naknade korištenja javnih dobara, a u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

U cilju poreznog uređenja prometa dobara i usluga, kao i stvaranja preduslova za održavanje javnih dobara, Preduzeće je 26. 2. 2018. godine obavijestilo Općinu Lukavac o izvršenom isknjižavanju javnih dobara, te 24. 10. 2018. godine o potrebi zaključivanja navedenog ugovora.

Preporuka:

- **za javna dobra u općoj upotrebi, koja su data Preduzeću na korištenje, sa vlasnikom javnih dobara, Općinom Lukavac, zaključiti Ugovor o međusobnim pravima i obavezama vezano za korištenje javnih dobara.**

Amortizacija stalnih sredstava vrši se po proporcionalnoj linearnoj metodi otpisa, i to za svako pojedinačno sredstvo prema stopama utvrđenim Nomenklaturom sredstava za amortizaciju, uz primjenu maksimalno dopustivih poreznih stopa.

Vlasništvo nad nekretninama

Preduzeće raspolaže dokazima o vlasništvu nad nekretninama u posjedu.

Hipoteke i založno pravo

Preduzeće ima ograničenja u raspolaganju imovinom, upisana su založna prava u iznosu od 918.278 KM u korist Porezne uprave FBiH, kao garancija data za plaćanje poreznih obaveza po rješenju o pokretanju postupka prinudne naplate od 4. 5. 2016. godine.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani u iznosu od 262.885 KM su ulaganja u finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea. Preduzeće od 2009. godine posjeduje vrijednosne papire koje je emitovala FBiH, a na osnovu konačne verifikacije ratnih potraživanja. Po osnovu ovih plasmana u tekućoj godini su naplaćene kamate u iznosu od 6.572 KM.

Dugoročna potraživanja iskazana u iznosu od 677.043 KM, najvećim dijelom od 619.228 KM, odnose se na dugoročna potraživanja od JU „Centar za kulturu“ Lukavac, a po Protokolu o načinu izmirivanja dospjelih obaveza za pružene komunalne usluge od 6. 12. 2010. godine. **Protokolom je uređeno „da će se dug izmirivati uplatama jednakih mjesečnih rata u iznosu od 3.000 KM na neodređen period sve do konačnog izmirenja ukupnog duga, odnosno u 303 mjesečne rate po 3.000 KM i zadnja rata u iznosu od 2.228,63 KM (okviran period od 25 godina).“**

S obzirom na protok vremena od kada je zaključen navedeni protokol, kao i rok na koji je zaključen, naplata ovih potraživanja je neizvjesna. Preduzeće nije izvršilo procjenu naplativosti istih, te u skladu sa utvrđenim, nije izvršilo ispravku vrijednosti potraživanja do procijenjenog iznosa naplativosti, kako je definisano MRS-om 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje. U skladu sa navedenim, iskazano potraživanje nije umanjeno za procijenjeni iznos nenaplativosti na teret rashoda perioda.

Preporuke:

- *preispitati Protokol o načinu izmirivanja dospjelih obaveza za pružene komunalne usluge, zaključen sa JU „Centar za kulturu“ Lukavac, a posebno sa stanovišta roka na koji je zaključen;*
- *izvršiti procjenu naplativosti dugoročnih potraživanja i u skladu sa utvrđenim izvršiti ispravku vrijednosti potraživanja do procijenjenog iznosa naplativosti u skladu sa MRS-om 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje.*

6.2.2 Tekuća sredstva

Na datum bilansa iskazana su sljedeća tekuća sredstva:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
TEKUĆA SREDSTVA	5.075.257	4.370.698
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	144.977	155.451
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	10.670	60.519
Kratkoročna potraživanja	4.901.077	4.136.195
Aktivna vremenska razgraničenja	18.533	18.533

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, sitnog inventara i autoguma se vrednuju po nabavnim cijenama koje uključuju zavisne troškove nabavke. U trošak zaliha se uključuju svi troškovi nabavke i troškovi nastali dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje. Zalihe na datum bilansa imaju sljedeću strukturu:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
Zalihe	144.977	155.451
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	125.429	119.195
Autogume	38.840	38.840
Sitan inventar	55.891	52.769
Sredstva namijenjena prodaji	18.498	35.206
Dati avansi	1.050	1.050

Ispravka vrijednosti

(94.731)

(91.609)

Preduzeće je Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama, članom 92, uredilo da se zalihe vrednuju po cijeni troška ili neto prodajnoj cijeni, zavisno koja je niža. Po istom nije postupljeno jer zalihe u iznosu od 50.546 KM nisu imale prometa u dužem periodu, što upućuje na potrebu za preispitivanjem zaliha i priznavanje njihove vrijednosti u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 2 – Zalihe. Zalihe nisu vrednovane u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe, prema kojem se vrednuju po nabavnoj ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je niža, te se ne može potvrditi njihova iskazana vrijednost.

Preporuka:

- radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	10.670	60.519
Transakcijski računi – domaća valuta	1.845	59.483
Transakcijski račun – strana valuta	200	176
Blagajna – domaća valuta	8.625	860

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na 31. 12. 2018. godine iskazani su u iznosu od 10.670 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 49.849 KM. Odnose se na novčana sredstva deponovana na računima kod NLB banke d.d. Sarajevo, UniCredit banke d.d. Mostar, Sparkasse banke d.d. Sarajevo, Addiko banke d.d. Sarajevo i u blagajnama Preduzeća. Naplaćena sredstva se prenose na transakcijske račune Društva, u skladu sa članom 8. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.⁷ Prema podacima Preduzeća, tokom 2018. godine transakcijski računi kod svih banaka su triput bili blokirani.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
POTRAŽIVANJA	4.901.077	4.136.195
Kratkoročna potraživanja	4.746.844	4.003.725
Druga kratkoročna potraživanja	154.233	132.470

Potraživanja od prodaje u iznosu od 4.746.844 KM nastala su po osnovu ispostavljenih faktura za izvršene komunalne usluge i struktura istih data je tabelom:

	KM
Potraživanja od kupaca u zemlji – pravna lica	
Potraživanja od kupaca u zemlji – fizička lica	832.185
I - Ukupna redovna potraživanja od kupaca	1.785.970
II - Sumnjiva i sporna potraživanja	5.958.727
III - Ukupna potraživanja od kupaca (I+II)	7.744.697
Ispravka vrijednosti potraživanja – pravna lica	(1.867.324)
Ispravka vrijednosti potraživanja – fizička lica	(1.130.529)
IV - Ukupna ispravka vrijednosti potraživanja	(2.997.853)
V - Potraživanja od kupaca (III - V)	4.746.844

⁷ „Sl. novine FBiH“, broj 72/15 i 82/15

Ukupna potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 7.744.697 KM, u čemu je sumnjiv i sporan iznos od 5.958.727 ili 77%, a ispravka vrijednosti zastarjelih potraživanja na teret rashoda u ranijim periodima izvršena je u iznosu od 2.997.853 KM ili 39%. Preduzeće nema potpunu ročnu strukturu iskazanih potraživanja, tako da ne postoji osnova prema kojoj se može potvrditi tačnost iskazanih redovnih i sumnjivih i spornih potraživanja. **Za dio iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 2.997.853 KM izvršena je ispravka u prethodnim godinama, dok za sumnjiva i sporna potraživanja od 2.960.874 KM nije vršena ispravka na teret rashoda perioda. Također, u okviru redovnih potraživanja su i potraživanja u iznosu od 434.725 KM koja nisu naplaćena u periodu dužem od 12 mjeseci od datuma dospijeća, za koja nije izvršena ispravka na teret rashoda perioda. Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama definisano je da se otpis potraživanja od kupaca vrši u slučaju pravosnažnih sudskih odluka.**

S obzirom na to da se za dospjela nenaplaćena potraživanja nije vršila ispravka na teret rashoda, Preduzeće nije postupilo u skladu sa načelom opreznosti i priticanju ekonomskih koristi, a shodno zahtjevima iz paragrafa 33, 37. i 85. MSFI-ja – Okvir za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja. Nije postupljeno ni po MRS-u 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, kojim je definisano da se vrši ispravka vrijednosti potraživanja od njihovog procijenjenog iznosa naplativosti na teret rashoda perioda. Navedeno je imalo za posljedicu da su potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni, a rashodi potcijenjeni za 3.395.599 KM.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 154.233 KM i najvećim dijelom se odnose na potraživanja za refundacije bolovanja.

Preporuke:

- *kratkoročna potraživanja iskazivati u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Računovodstvenim politikama, kako bi finansijski izvještaji fer i istinito prikazali finansijski položaj i rezultat poslovanja Preduzeća;*
- *osigurati baze podataka sa ročnosti svih potraživanja radi njihovog tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima, u skladu sa paragrafima 33, 37. i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.*

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
KAPITAL	2.318.322	2.315.271
Osnovni – državni kapital	4.134.140	4.134.140
Neraspoređena dobit ranijih godina	2.588.856	2.523.026
Neraspoređena dobit izvještajne godine	3.051	65.830
Gubitak ranijih godina	(4.407.725)	(4.407.725)

Preduzeće u finansijskim izvještajima iskazuje osnovni – državni kapital od 4.134.140 KM i isti je usaglašen sa upisanim kapitalom u sudskom registru Općinskog suda u Tuzli. Na poziciji kapitala također ja iskazan akumulirani gubitak iz ranijih godina u iznosu od 4.407.725 KM i neraspoređena dobit u iznosu od 2.588.856 KM, jer ranijih godina Preduzeće nije bilo registrovano u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i nije imalo uspostavljene organe upravljanja u čijoj je nadležnosti donošenje odluka o raspoređivanju dobiti, odnosno gubitka poslovanja.

6.2.4 Obaveze i rezervisanja

U finansijskim izvještajima na datum bilansa, iskazane su obaveze kako slijedi:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	7.685.654	7.224.227
Dugoročne obaveze i rezervisanja	1.833.848	2.509.303
Dugoročna rezervisanja	432.624	486.729
Dugoročne obaveze	1.401.224	2.022.574
Kratkoročne obaveze	5.843.616	4.706.734
Kratkoročne finansijske obaveze	760.074	760.230
Obaveze iz poslovanja	2.734.133	2.177.607
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	1.519.612	1.194.379
Druge obaveze	340.854	298.704
Obaveze za PDV	268.240	92.957
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	220.703	182.857
Pasivna vremenska razgraničenja	8.190	8.190

Obaveze su iskazane u iznosu od 7.685.654 KM i veće su za 461.427 KM ili 6% u odnosu na prethodnu godinu. Zbog nelikvidnosti Preduzeća, kratkoročne obaveze imaju tendenciju rasta.

6.2.4.1 Dugoročne obaveze i rezervisanja

Dugoročne obaveze i rezervisanja, iskazana u iznosu od 1.833.848 KM odnose se na dugoročne kredite od 749.122 KM, dugoročne obaveze za glavnica i kamatu po reprogramu duga za JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo – Termoelektrana Tuzla od 652.102 KM i odložene prihode u iznosu od 432.624 KM.

Obaveze za dugoročne kredite su iskazane obaveze po osnovu kredita u iznosu od 409.948 KM i kredita Svjetske banke od 339.173 KM.

Dugoročni kredit kod UniCredit banke d.d. Mostar u iznosu od 2,5 miliona KM, namijenjen za finansiranje poreznih obaveza, odobren je u decembru 2013. godine, uz promjenjivu kamatnu stopu vezanu za šestomjesečni EURIBOR+4,94% godišnje i rok otplate od 84 mjeseca, a sudužnik je Općina Lukavac. UniCredit banka, Općina Lukavac i Preduzeće su na dan sklapanja ugovora o kreditu zaključili i ugovor o ustupanju potraživanja – cesiju. Prema istom, Općina Lukavac plaća anuitete po kreditu i time izmiruje svoje obaveze prema Preduzeću za izvršene komunalne usluge.

Obaveza iskazana po kreditu Svjetske banke od 339.173 KM vezana je za Supsidijarni finansijski sporazum za Projekat urbana infrastruktura i pružanje usluga, zaključen 4. 3. 2005. godine između Federalnog ministarstva finansija i Preduzeća, a koji je otkazan 2009. godine iz razloga neispunjenja obaveza po zaključenom Sporazumu. Iskazana obaveza na dan 31. 12. 2018. godine usaglašena je sa Federalnim ministarstvom finansija, a dospjele, neizmirene obaveze, iznose 212.165 KM.

Ostale dugoročne obaveze iskazane u iznosu od 652.102 KM su redovne obaveze iz ranijih perioda prema dobavljaču JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo – Termoelektrana Tuzla. Preduzeće je sa ovim dobavljačem zaključilo ugovor o reprogramu duga, koji je 15. 5. 2017. godine iznosio 1.185.640 KM. Dogovorena je otplata u 60 rata u mjesečnom iznosu od 19.761 KM, počev od 15. 10. 2017. godine. Na datum bilansa dugoročne obaveze za glavnica po reprogramu su 601.136 KM, a kamate 50.966 KM.

Unaprijed naplaćeni i drugi dugoročno odloženi prihodi iskazani u iznosu od 432.624 KM su odloženi prihodi po osnovu donacija stalnih sredstava iz ranijeg perioda. Odloženi prihodi su zbog pogrešnih evidentiranja precijenjeni za 18.035 KM. Nakon datuma bilansa izvršena su potrebna usklađenja.

6.2.4.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 760.074 KM i odnose se na kratkoročni dio obaveze po dugoročnom kreditu UniCredit banke od 391.686 KM, kratkoročni dio po reprogramu duga za Termoelektranu Tuzla od 237.128 KM i obaveze po overdraft kreditu od 131.260 KM.

Obaveze po overdraft kreditu NLB banke d.d. Sarajevo u iznosu od 131.260 KM vezane su za odobreni kredit od 27. 4. 2018. godine, na period od deset mjeseci. Kamata po fiksnoj stopi od 9,49 % godišnje se obračunava i naplaćuje mjesečno na angažovana sredstva kredita.

Obaveze iz poslovanja iskazane u iznosu od 2.734.133 KM najvećim dijelom se odnose na obaveze prema dobavljačima u zemlji od 2.690.587 KM. U odnosu na prošlu godinu veće su za 543.597 KM, a najveće neplaćene obaveze iskazane su prema su GIKIL-u: 1.845.859 KM, JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo – Termoelektrana Tuzla: 557.615 KM, Junuzović kopeks d.o.o. Lukavac: 75.053 KM, JP Elektroprivreda BiH: 58.438 KM. **Od iskazanih obaveza, dio od 1.835.907 KM su obaveze koje nisu plaćene u periodu dužem od 90 dana. Društvo ne izmiruje obaveze u dogovorenim rokovima, zbog čega se povećavaju troškovi i zatezne kamate uslijed kašnjenja u plaćanju, što značajno dodatno opterećuje poslovanje Preduzeća.**

Preduzeće u svojim poslovnim evidencijama iskazuje kratkoročne obaveze na nabavljenu vodu od dobavljača GIKIL u iznosu od 1.845.859 KM. Od GIKIL-a se nabavlja voda za potrebe vodoopskrbe, tj. za snabdijevanje vodom građana i ostalih korisnika u Općini Lukavac. Nabavke se vrše bez važećeg ugovora o nabavci. **Nakon isteka Ugovora br. 1/13, 31. 12. 2013. godine, potpisanog od strane Preduzeća i GIKIL-a, kojim je utvrđena cijena isporučene vode, a kojim je regulisano da može doći do promjene cijene vode, na zahtjev jedne od potpisnica Ugovora, s tim da će zajednički utvrditi nova cijena vode, odrediti datum od kada se primjenjuje, te to regulisati Aneksom koji mora biti prihvaćen, potpisan od predstavnika obiju Ugovorenih strana. Međutim, GIKIL je 30. 6. 2014. godine jednostrano povećao cijenu vode za 47,15%, koju Preduzeće nije prihvatilo.** Nakon prijema obavijesti o jednostranom povećanju cijene vode, Preduzeće je zbog promjene kalkulativnih elemenata cijene vode, a koja se nije mijenjala od 2003. godine, uputilo Općinskom vijeću zahtjev za davanje saglasnosti na novu cijenu usluge vodosnabdijevanja i odvodnje sanitarnih voda. Općinsko vijeće, u čijoj je nadležnosti davanje saglasnosti na cijenu vode, nije dalo saglasnost na navedeni zahtjev niti se odredilo prema povećanju nabavne cijene vode od strane GIKIL-a. S obzirom na to da je GIKIL nastavio ispostavljeti račune za vodu po jednostrano povećanoj cijeni, Preduzeće je u svojim evidencijama iste iskazivalo po cijenama iz ranijeg ugovora, a isporuke krajnjim korisnicima je vršilo u skladu sa važećom cijenom odobrenom od Općinskog vijeća.

Preporuka:

- **intenzivirati aktivnosti prema Općinskom vijeću u cilju njegovog uključivanja u rješavanje problema nastalih jednostranim povećanjem ulazne cijene vode.**

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih, iskazane u iznosu od 1.519.612 KM, odnose se na:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	1.519.612	1.194.379
Obaveze za doprinose u vezi plaća i naknada plaća	1.119.549	789.628
Obaveze za neto plaće i naknade plaća	242.233	233.843
Obaveze za porez i posebne dažbine na plaće i naknade plaća	110.240	84.154
Obaveze za ost. neto primanja, nakn. troškova i mat. prava zaposlenih	47.590	86.754

Obaveze za doprinose u vezi plaća i naknada plaća iskazane u iznosu od 1.119.549 KM su obaveze doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje od 754.536 KM, za zdravstveno osiguranje od 308.537 KM i osiguranje od nezaposlenosti u iznosu od 56.476 KM. **Preduzeće ne izmiruje obaveze u propisanim rokovima, te neplaćene obaveze iz perioda do 2017. godine iznose 131.308 KM, iz 2017. godine 54.427 KM, a iz revidirane godine 933.814 KM.** Obaveze iz ranijeg perioda plaćaju se po Sporazumu

sa Poreznom upravom FBiH iz 2016. godine. Istim je dogovoreno odgođeno plaćanje na 60 rata, od čega je plaćeno 29 rata. Plaćanje ostalih obaveza vrši se djelomično, uglavnom se izmiruju obaveze za uposlenike koji odlaze u penziju i za zdravstveno osiguranje.

Obaveze za neto plaće i naknade plaća iskazane u iznosu od 242.233 KM su neisplaćene neto plaće za novembar i decembar 2018. godine.

Obaveze za porez i posebne dažbine na plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 110.240 KM; u iznosu od 85.188 KM su obaveze za porez na zaštitu od prirodnih nesreća i vodnu naknadu na isplaćene plaće prethodnih godina i revidirane godine. **Neplaćene obaveze poreza na dohodak su 25.052 KM.**

Obaveze za ostala neto primanja, naknade troškova i materijalna prava zaposlenih iskazane u iznosu od 47.590 KM su ukalkulisane obaveze po osnovu jubilarnih nagrada zaposlenim za rad u Preduzeću.

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 340.854 KM i najvećim dijelom od 259.241 KM odnose se na obaveze kamata obračunatih od Porezne uprave FBiH i na obaveze kamata po kreditu Svjetske banke.

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druga davanja iskazane su u iznosu od 220.703 KM. **U okviru istih je i obaveza posebne vodne naknade za ispuštanje voda u iznosu od 189.995 KM, od čega se na 2018. godinu odnosi 31.366 KM.** Ova obaveza je propisana članom 170. Zakona o vodama.

Obaveza za PDV iskazana u iznosu od 268.241 KM odnosi se na neplaćene obaveze PDV-a i troškove prisilne naplate. **Preduzeće ne plaća PDV u roku propisanom članom 39. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost.⁸**

Prema navedenom, ukupne dospjele neizmirene obaveze po osnovu poreza i doprinosa iznose **1.144.601 KM (doprinosi od 1.119.549 KM i porez od 25.052 KM)**. Prilikom isplate plaća Preduzeće ne uplaćuje porez i pripadajuće doprinose na i iz plaća u skladu sa odredbama člana 27. Zakona o porezu na dohodak⁹ i članova 10. i 11. Zakona o doprinosima i njihovim provedbenim propisima. Na ovaj način Preduzeće nije postupilo ni u skladu sa članom 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Također, nisu izmirene posebne vodne naknade za korištenje voda u iznosu od 189.995 KM, a u skladu sa Zakonom o vodama¹⁰ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada.¹¹

Preporuka:

- **porez na dohodak, pripadajuće doprinose i ostale obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja izmirivati u propisanim rokovima, u skladu sa odredbama člana 27. Zakona o porezu na dohodak, člana 10. i 11. Zakona o doprinosima i njihovim provedbenim aktima.**
- **redovno plaćati opće i posebne vodne naknade za korištenje voda, propisane Zakonom o vodama i Pravilnikom o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada.**

6.2.4.3 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 8.190 KM odnose se na iskazane obaveze prema građanima za priključke električne energije.

⁸ „Sl. glasnik BiH“, broj 9/05,35/05,..... 33/17

⁹ „Sl. novine FBiH“, broj 10/08, 9/10....65/13

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 70/06

¹¹ „Sl. novine FBiH“, broj 92/07, 46/09, 79/11, 88/12

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Odlukom direktora o vršenju popisa i formiranju komisija od 3. 12. 2018. godine formirane su pojedinačne popisne komisije, kao i Centralna popisna komisija za koordiniranje rada popisnih komisija.

Na osnovu pojedinačnih izvještaja o popisu, Centralna popisna komisija je izradila Izvještaj o izvršenom popisu sredstava, potraživanja i obaveza sa stanjem na 31. 12. 2018. godine. Iste je zbir svih pojedinačnih zapisnika popisnih komisija, koji daje ukupne podatke o izvršenom popisu, sa prijedlogom rashodovanja dotrajalih i neupotrebljivih sredstava, usklađivanja potraživanja i drugih potrebnih usklađivanja.

Izvještajem o izvršenom popisu **nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja jer Preduzeće za 2018. godinu ne posjeduje dokaze o usaglašavanju stanja potraživanja od kupaca za usluge. Pravna lica dužna su, prema članu 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, prije sastavljanja finansijskih izvještaja da usaglase međusobna potraživanja i obaveze, što se dokazuje odgovarajućom knjigovodstvenom ispravom. Pri slanju izvoda otvorenih stavki kupcima došlo je do tehničke greške (nije naveden memorandum Preduzeća, tj. pošiljalac IOS-a), tako da kupci nisu potvrdili stanja iskazana u njima, te su prihvaćeni knjigovodstveni podaci.**

Prema navedenom, kod provođenja **redovnog godišnjeg popisa nije u potpunosti postupljeno u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega se ne može potvrditi da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.**

Nadzorni odbor je odlukom broj 02-10-1032/19 od 15. 3. 2019. godine, usvojio Izvještaj Centralne komisije o izvršenom popisu sredstava, potraživanja i obaveza sa stanjem na 31. 12. 2018. godine.

Preporuka:

- ***provođenje redovnog godišnjeg popisa i usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom vršiti u skladu sa odredbama članova 25-28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.***

6.2.6 Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija iskazana je u iznosu od 1.715.697 KM i odnosi se na zemljište pijace i parka u Puračiću, sa pratećim objektom i opremom. Općina Lukavac je Odlukom od 1. 10. 1999. godine proglasila to zemljište prostorom za manifestacije od općeg interesa za općinu. Preduzeće, kao nosilac prava raspolaganja i korištenja nepokretnosti, prenijelo je ta prava na Mjesnu zajednicu Puračić.

Prema navedenom, Preduzeće nije u posjedu sredstava iskazanih u vanbilansnoj evidenciji i iste ne koristi za sticanje ekonomskih koristi. Stvarni korisnik sredstava je Mjesna zajednica Puračić.

Preporuka:

- ***zemljište pijace i parka, sa pratećim objektom i opremom u Puračiću, isknjižiti iz vanbilansne evidencije.***

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni odlivi gotovine od 42.372, što je rezultiralo negativnim novčanim tokom od 42.372 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2018. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama su usklađene sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljane u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su samo statistički podaci po bilansnim pozicijama, bez drugih podataka i dodatnih pojašnjenja.

Preduzeće je u finansijskim izvještajima na 31. 12. 2018. godine iskazalo gubitak iz ranijih godina od 4.407.725 KM i neraspoređenu dobit od 2.591.907 KM, što iznosi 44% osnovnog kapitala Preduzeća. Kratkoročne obaveze na 31. 12. 2018. godine iznose 5.843.616 KM, dok je za tekuću imovinu, iskazanu u iznosu od 4.930.280 KM u značajnoj mjeri upitna naplativost. Hipoteke nad imovinom su 918.278 KM, a u toku su i sudski sporovi ukupne vrijednosti od 6.207.477 KM. Osim navedenog, Preduzeću su tokom 2018. godine u tri navrata bili blokirani transakcijski računi. Ovakav izuzetno težak finansijski položaj Preduzeća ukazuje na postojanje značajne neizvjesnosti u pogledu njegove sposobnosti da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem.

Prema navedenom, pri sastavljanju finansijskih izvještaja Uprava nije objavila sve potrebne informacije u skladu sa MRS-om 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, te dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Preporuka:

- *bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.*

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2018. godinu donesen je 1. 2. 2018. godine. Planirane su nabavke u ukupnom iznosu od 637.410 KM, i to roba u vrijednosti od 496.810 KM i usluga od 140.600 KM. Preduzeće je u 2018. godini provelo 22 postupka nabavki u ukupnoj vrijednosti od 123.318 KM i to: 3 konkurentska zahtjeva u iznosu od 50.647 KM i 19 direktnih sporazuma u iznosu od 72.671 KM. Revidirani su postupci javnih nabavki u vrijednosti od 108.612 KM ili 88% od ukupne vrijednosti zaključenih ugovora u kojim nisu uočeni nedostaci.

Međutim, kontrolom utroška nafte i benzina utvrđeno je da su nabavke u 2018. godini vršene od dobavljača Junuzović kopex d.o.o. Lukavac po ugovoru od 19. 7. 2017. godine. Ovaj ugovor zaključen je po postupku javne nabavke koji je pokrenut 2014. godine, ali zbog dužine trajanja žalbenog postupka isti je okončan tek 2017. godine. U navedenom periodu nabavke su vršene bez važećeg ugovora. Preduzeće nema uspostavljenu kontrolu realizacije nabavki po zaključenim ugovorima o nabavci i ne postoje podaci o nabavkama izvršenim bez važećeg ugovora.

Preduzeće je 5. 9. 2018. godine pokrenulo novi otvoreni postupak "Nabavka nafte i benzina". Nakon provedene evaluacije ponuda, kao najpovoljniji je izabran konzorcij ponuđača Junuzović kopex d.o.o. Lukavac i Super Petrol d.o.o. Banja Luka. Na navedeni izbor ponuđač HIFA Petrol d.o.o. Sarajevo je uložio žalbu po osnovu pogrešne primjene odredbe o preferencijalnom tretmanu domaćeg. Ugovorni organ je stavio van snage donesenu odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, odbacio ponudu prvobitno izabranog ponuđača i donio novu odluku o izboru HIFA Petrol d.o.o. Sarajevo kao najpovoljnijeg ponuđača. **Prilikom ocjene ponuda nije postupljeno u skladu sa članom 65. Zakona o javnim nabavkama, jer dostavljene ponude nisu ocijenjene pravilno po kriteriju za dodjelu ugovora koji je utvrđen u tenderskoj dokumentaciji. Ugovorni organ nije utvrdio da ponuda konzorcija ponuđača Junuzović kopex d.o.o. Lukavac i Super Petrol d.o.o. Banja Luka nije pripremljena u skladu sa tenderskom dokumentacijom u dijelu preferencijalnog tretmana domaćeg i ponudu istog je pogrešno ocijenio kao najpovoljniju.** Na novu odluku se 2. 11. 2018. godine žalio ponuđač Junuzović kopex d.o.o. Lukavac, ali ugovorni organ odbacuje žalbu kao neosnovanu. Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi od 24. 1. 2019. godine djelimično je usvojena žalba ponuđača Junuzović kopex d.o.o. Lukavac i ugovornom organu je naloženo da izvrši ponovnu evaluaciju pristiglih ponuda. Navedeno je da ponudu spomenutog ponuđača nije mogao proglasiti neprihvatljivom, nego je pri njoj evaluaciji samo trebao isključiti primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg.

Ponovljenom evaluacijom ponuda izabran je ponuđač HIFA Petrol d.o.o. Sarajevo i 26. 3. 2019. zaključen je ugovor na iznos od 110.328 KM. Junuzović kopex d.o.o. Lukavac je 27. 2. 2019. godine podnio tužbu Sudu Bosne i Hercegovine protiv Ureda za razmatranje žalbi.

Postupci javnih nabavki, tokom 2018. godine, provođeni su bez donesenog internog akta o nabavkama, jer je Preduzeće tek 26. 4. 2019. godine donijelo provedbeni propis za postupke javnih nabavki u smislu njegove usaglašenosti sa važećim propisima o javnim nabavkama, što je bilo dužno u skladu sa članovima 34. i 35. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Preporuke:

- ***poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu pravilne ocjene dostavljenih ponuda, u skladu sa kriterijem za dodjelu ugovora, utvrđenim tenderskom dokumentacijom, a u skladu sa članom 65. Zakona o javnim nabavkama.***

8. SUDSKI SPOROVİ

Prema podacima Službe za pravne, kadrovske i opšte poslove, protiv Preduzeća se po raznim osnovama vodi 40 sudskih sporova u ukupnoj vrijednosti od 6.207.477 KM, u čemu su najznačajniji:

- sudski spor koji vode privatizacijski fondovi protiv Preduzeća u vrijednosti od 4.273.539 KM, a za isplatu tržišne vrijednosti udjela radi istupanja. Osim Preduzeća, tužene strane su i Kantonalna agencija za privatizaciju Tuzlanskog kantona i Općina Lukavac;

- „Global Ispat koksna industrija“ d.o.o. Lukavac (GIKIL) pokrenula je 2015. godine sudski spor u vrijednosti od 1.646.748 KM za neplaćene račune za isporučenu vodu, a Preduzeće je pokrenulo protivtužbu protiv istog pravnog lica u vrijednosti od 949.678 KM radi neosnovano naplaćene količine vode. Poduzimane su aktivnosti na rješavanju, ali navedeni spor nije okončan.

Preduzeće na dan 31. 12. 2018. godine, po osnovu izvršenih komunalnih usluga, vodi ukupno 22.797 sudskih postupaka, od čega 22.310 protiv fizičkih lica i 487 protiv pravnih lica zbog duga, sa tužbenim zahtjevima u iznosu od 6.609.185 KM.

Preduzeće nije izvršilo rezervisanja za mogući negativni ishod sporova koji se vode protiv njega, u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Preporuka:

- ***rezervisanja po izvjesnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, kako bi na datum bilansa rashodi, obaveze i finansijski rezultat bili realno iskazani.***

9. KOMENTAR

Komentar na Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2018. godinu, Preduzeće je dostavilo 7. 8. 2019. godine i priložilo dodatnu dokumentaciju. Prihvatili smo dio obrazloženja koja se odnose na nematerijalne troškove i donošenje provedbenog akta za javne nabavke, što je i inkorporirano u Izvještaj. Nismo prihvatili data obrazloženja u vezi sistema internih kontrola u dijelu promjene MRS 39 – finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje i postupanje Ugovornog organa pri ocjenjivanju ponuda u skladu sa članom 65. Zakona o javnim nabavkama, jer nije prezentirana relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza i datih preporuka.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju:

Mira Pažin, dipl. oec

Tim za reviziju:

Mujesira Cocalić, dipl. oec. – vođa tima

Amira Muhić, dipl. oec. – član tima

Dragan Bujak, dipl. oec. – član tima

IV PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine			
Naziv pravnog lica: Javno preduzeće za komunalne i zanatske usluge „RAD“ Lukavac			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	5.973.365	5.864.123
1	Prihodi od prodaje robe		
2	Prihodi od prodaje učinaka	5.720.784	5.502.831
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	6.660	5.161
4	Ostali poslovni prihodi	245.921	356.131
II	Poslovni rashodi (od 1 do 7)	6.206.440	6.146.378
1	Nabavna vrijednost prodane robe	597	
2	Materijalni troškovi	1.960.327	2.005.989
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.413.096	3.303.344
4	Troškovi proizvodnih usluga	48.190	55.863
5	Amortizacija	233.251	207.418
6	Troškovi rezervisanja		
7	Nematerijalni troškovi	550.979	573.764
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	0	0
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	233.075	282.255
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	13.336	89.079
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica		
2	Prihodi od kamata	13.315	64.292
3	Pozitivne kursne razlike	21	24.787
4	Prihodi od efekata valutne klauzule		
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja		
6	Ostali finansijski prihodi		
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	177.045	271.744
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima		
2	Rashodi kamata	169.568	271.744
3	Negativne kursne razlike	7.477	
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule		
5	Ostali finansijski rashodi		
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	0
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	163.709	182.665
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0	0	0
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	396.784	464.920
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	94.533	190.757
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava		
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina		
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava		
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		
5	Dobici od prodaje materijala		
6	Viškovi		
7	Naplaćena otpisana potraživanja	85.605	159.038
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika		
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	8.928	31.719
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	6.714	6.867
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava		
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina		
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava		
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		
5	Gubici od prodaje materijala		
6	Manjkovi		
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika		
8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja		
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	6.714	6.867

XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	87.819	183.890
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava		
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava		
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava		
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava		
5*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnijih grešaka iz ranijih perioda	330.756	368.047
6*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznčajnijih grešaka iz ranijih perioda	18.740	21.187
	UKUPNI PRIHODI PERIODA (I+IV+IX+1*+3*+5*)	6.411.990	6.512.006
	UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+X+2*+4*+6*)	6.408.939	6.446.176
	DOBIT ILI GUBITAK - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	3.051	65.830
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda		
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	3.051	65.830
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	3.051	65.830
XVIII	Neto gubitak perioda	0	0
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	3.051	65.830
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	0	0

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2019. godine.

Direktor
Nehrudin Osmić

Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine					
Naziv pravnog lica: Javno preduzeće za komunalne i zanatske usluge „RAD“ Lukavac					
1	2	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	5
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	11.936.536	7.007.817	4.928.719	5.168.870
1	Nematerijalna sredstva	59.644	33.472	26.172	26.664
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	10.882.621	6.974.345	3.908.276	4.095.216
3	Investicione nekretnine				
4	Biološka sredstva				
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	3.377		3.377	
6	Dugoročni finansijski plasmani	262.885		262.885	262.885
7	Druga dugoročna potraživanja	677.043		677.043	714.605
8	Dugoročna razgraničenja	50.966		50.966	69.500
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	8.073.110	2.997.853	5.075.257	4.370.698
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	144.977		144.977	155.451
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	7.928.133	2.997.853	4.930.280	4.215.247
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	20.009.646	10.005.670	10.003.976	9.539.568
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva	1.715.697	0	1.715.697	1.715.697
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	21.725.343	10.005.670	11.719.673	11.255.265
	PASIVA				
	A) KAPITAL (1 do 10)			2.318.322	2.315.271
1	Osnovni kapital			4.134.140	4.134.140
2	Upisani neuplaćeni kapital				
3	Emisiona premija				
4	Rezerve				
5	Revalorizacione rezerve				
6	Nerealizovani dobiti				
7	Nerealizovani gubici				
8	Neraspoređena dobit			2.591.907	2.588.856
9	Gubitak do visine kapitala			4.407.725	4.407.725
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli				
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			432.624	486.729
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			1.401.224	2.022.574
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			5.843.616	4.706.804
1	Kratkoročne finansijske obaveze			760.074	760.300
2	Obaveze iz poslovanja			2.734.133	2.177.607
3	Obaveze iz specifičnih poslova				
4	Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih primanja zaposlenih			1.519.612	1.194.379
5	Druge obaveze			340.854	298.704
6	Obaveze za PDV			268.240	92.957
7	Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine			220.703	182.857
8	Obaveze za porez na dobit				
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			8.190	8.190
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			10.003.976	9.539.568
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva			1.715.697	1.715.697
	UKUPNO PASIVA (I+II)			11.719.673	11.255.265

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2019. godine.

Direktor

Nehrudin Osmić

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine				
(Indirektna metoda)				
Naziv pravnog lica: Javno preduzeće za komunalne i zanatske usluge „RAD“ Lukavac				
	Opis	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		3.051	65.830
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+		
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)		
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	233.251	207.418
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)		
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)		
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)		
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)		
9	Ukupno (2 do 8)		233.251	207.418
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	10.474	(47.821)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	(764.882)	(841.374)
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)		
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)		(18.533)
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	548.094	(124.862)
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	(32.632)	992.184
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)		
17	Ukupno (10 do 16)		(238.946)	(40.406)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		(2.644)	232.842
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		37.562	67.139
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+		
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela			
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+		
23	Prilivi iz osnova kamata	+		
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+		
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	37.562	67.139
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		49.027	175.090
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-		
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-		
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	49.027	175.090
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-		
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		11.465	107.951
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		2.623.640	3.536.837
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+		
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	7.477	
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	2.022.863	3.217.457
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	593.300	319.380
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		2.651.903	3.622.160
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-		
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	374.180	357.147
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	2.040.595	3.205.731
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-		
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-		
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	237.128	59.282
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		0	0
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		28.263	85.323
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		0	232.842
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		42.372	193.274
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)			39.568
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		42.372	

51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		60.519	20.951
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	7.477	
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		10.670	60.519

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2019. godine.

Direktor
Nehrudin Osmić

Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2018. godine

Naziv pravnog lica: Javno preduzeće za komunalne i zanatske usluge „RAD“ Lukavac

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na dan 31. 12. 2018. god.	4.134.140	0	0	0	(4.205.480)	(71.340)	0	(71.340)
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama							±	
3. Efekti ispravki grešaka								
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31. 12. 2018., odnosno 1. 1. 2019. god. (1 ± 2 ± 3)	4.134.140	0	0	0	(4.205.480)	(71.340)	0	(71.340)
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava								
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije								
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha					65.830	65.830		65.830
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital					2.320.781	2.320.781		2.320.781
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka								
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala								
12. Stanje na dan 31. 12. 2018. godine, odnosno 1. 1. 2019. god. (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	4.134.140	0	0	0	(1.818.869)	2.315.271	0	2.315.271

13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama								
14. Efekti ispravki grešaka								
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. god. (12 ± 13 ± 14)	4.134.140				(1.818.869)	2.315.271		2.315.271
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva								
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije								
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha					3.051	3.051		3.051
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu								
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka								
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala								
23. Stanje na dan 31. 12. 2018. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	4.134.140	0	0	0	(1.815.818)	2.318.322	0	2.318.322

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2019. godine.

Direktor
Nehrudin Osmić